

Osat III ja IV pitkäköstä vankilatutkielmastani. III Kahden päivän kuluttua pääsen ulkoilemaan. Minut haetaan sellistä, ja viedään noin viidentoista muun vangin kanssa jonkinlaiseen ulkoilutilaan. Se on jonkinlainen karu betonimonttu, jonka pohjalla vangit kävelevät ympyrää. Montun kattona toimii rautainen kehikko, jonka päällä kävelee aseistettuja vartijoita. Vangit pidetään kahlittuina, välimatkaa seuraavaan vankiin on pidettävä kaksi metriä, ja keskusteleminen on ehdottomasti kiellettyä, siitä seuraa rangaistus. En tiedä, kuinka kauan meitä kävelytetään. Sen jälkeen meidät viedään takaisin selleihimme. Parin päivän kuluttua minut viedään muiden vankien kanssa peseytymään. Ensimmäistä kertaa kahleet otetaan vangeilta pois. Suihkutila on karujen valkeiden kaakeleiden peitossa. Sekin on eräänlainen monttu, jota aseistetut vartijat voivat seurata ylhäältä päin. Varovainen keskustelu on kuitenkin mahdollista. Peseytymään tuotujen vankien joukossa on nuori mies, jolta on evätty pääsy vapauteen. Hän vilkaisee minua varovasti. "Meillä ei ole mitään toivoa", kuulen hänen sanovan. "Mitä?" kysyn varovasti. "Meidät kaikki tullaan ennen pitkää teloittamaan. Niin se menee." "Mitä sinä puhut?" "Ei kannata elätellä turhia toiveita." Sitten peseytymiseen käytettävissä oleva aika on kulunut. Suihkut sammuvat, kaikki siirtyvät pois suihkutiloista. Kuivaamme itsemme pieniin valkoisiin pyyhkeisiin, ja puemme vaatteet. Saamme vielä pitää omia vaatteitamme. Kun olemme pukeutuneet, me asetumme seinän viereen kädet ylhäällä. Joukko vartijoita kahlitsee meidät käsiraudoilla ja jalkaraudoilla, ja sitten meidät viedään taas selleihin. Jossakin vaiheessa minä lakkaan laskemasta päiviä. Siitä ei ole mitään hyötyä. Minut on tuomittu tutkintavankeuteen epämääräiseksi ajaksi. Päivien kuluminen hämärtyisi muutenkin joskus. Kun seuraavan kerran pääsemme peseytymään, noin viikon kuluttua, nuori mies alkaa jutella minulle taas. "Me olemme kaikki yhden yksityisen yrityksen uhreja." "Mitä sinä tarkoitat?" "Niillä on vartiointiliikkeet, niillä on poliisi, niillä on vankilat, niillä on kaikki. Ne voivat syyttää meitä ihan mistä haluavat, ja tuomita meidät tuosta vain vankilaan tai kuolemaan. Ja se saavat meistä rahaa. Meillä ei ole ihmisarvoa." "Mistä sinä sen tiedät?" "Minä olen nähnyt sen kaiken. En ole täällä ensimmäistä kertaa. Tämä on toinen kertani, ja samalla viimeinen." Hän vaikenee hetkeksi. "Mikä sinun nimesi on?" hän kysyy. Kerron oman nimeni. Kysyn myös hänen nimeään. "Minä olen Paul. Hauska tutustua." Sitten meidät käsketään pois, ja viedään selleihimme. Istun sellissäni kahlittuna. Olen mielteliäs. Pitkästä aikaa ajattelen. Tai ainakin yritän. En onnistu kovin hyvin. Seuraavan kerran kun meitä ulkoilutetaan, nuori mies nimeltä Paul onnistuu jotenkin hakeutumaan taakseni. Hän kävelee hyvin lähellä minua, niin lähellä että minua pelottaa. Kuulen sen kahleiden kilinästä. Pelkään että vartijat huomaavat. Kuulen Paulin puhuvan jotain, hän puhuu hyvin varovaisesti, tietyissä kohdissa. "Sinä et ole oikeasti salakuljettanut huumeita." Hetken kuluttua kuulen: "Sinut on lavastettu. Mutta kukaan ei koskaan..." Ja taas hetken kuluttua: "Kukaan ei saa tietää. Et voi yhtään mitään." Seuraavan kerran kun meidät viedään peseytymään, tapaan taas Paulin. Sanon hänelle: "Minut siis lavastettiin." "Arvasin oikein. Harva ulkomaalainen on niin tyhmä että yrittäisi salakuljettaa huumeita. Yhden sellaisen näin kun viimeksi olin täällä." Katson vaivihkaa Paulin nuoria kasvoja. Hänen katseensa on ilmeetön, ja hän vaikuttaa tyyneltä. Aivan kuin hän olisi hyväksynyt kohtalonsa. Aivan kuin hän olisi kokenut kaiken. "Kuinka vanha sinä olet?" kysyn. "Kahdeksantoista. Täytin kahdeksantoista sinä päivänä kun meidät vangittiin." "Ja olet ollut täällä ennenkin?" "Olin laitoksessa neljätoistavuotiaasta asti. Jouduin sieltä suoraan vankilaan viidentoista ikäisenä. Istuin kaksi vuotta ja kolme kuukautta." "Mistä?" "Kaikista pikku jutuista." "Lavastettiinko sinutkin?" "Joo. En minä tehnyt muuta kuin vastustelin vartijan kiinniottoa." Meidät viedään taas selleihimme. Seuraavalla kerralla kun meidät viedään ulkoilemaan, en näe Paulia. En myöskään näe häntä seuraavan kerran kun peseydymme. Katselen hämmentyneenä

ympärilleni, enkä tiedä, mitä ajatella. Vankilaelämä jatkuu. Aikaa kuluu viikkokaupalla. Enkä näe Paulia enää. Alan miettiä, onko hänet siirretty johonkin toiseen ulkoilu- ja peseytymisryhmään. Ehkä vartijat näkivät meidän keskustelumme. Hänelle on voinut käydä huonosti. Yhtenä päivänä minut tullaan hakemaan sellistä. Minut kahlitaan tavallista raskaammin. Vyötärölleni lukitaan paksu ketju, johon käsiraudat kiinnitetään. Lisäksi jalkani kahlitaan, kuten tavallista. Käytävällä huomaan muitakin vankeja, jotka on kahlittu samalla tavalla. Joukossa on joitakin tuttuja kasvoja, mutta ei Paulia. Meidät viedään outoja käytäviä pitkin eräänlaiselle sisäpihalle, jolla odottaa kaksi kuljetusautoa. Piha on täynnä vartijoita ja poliiseja. Kuljetusautojen perällä on tila, joka on jaettu kahtia seinällä. Kummallakin puoliskolla on pitkä penkki, johon on kiinnitetty hihnoja ja ketjuja. Autoja aletaan täyttää vangeilla. Jokaiseen autoon tulee kymmenen vankia, viisi kummallekin puolelle. Istumme tiiviisti, ja meidät kiinnitetään hihnoilla penkkiin, siten että emme voi liikkua. Ovet lyödään kiinni, ja hetken kuluttua autot lähtevät liikkeelle. Sisällä on kova meteli. Alan keskustelemaan vieressäni istuvan kanssa. Hänet vangittiin samaan aikaan kuin minutkin. Häntä syytettiin myymälävarkaudesta ja vartijan väkivaltaisesta vastustamisesta. ”Mikä sinun nimesi on?” kysyn. ”Jan.” kuuluu vastaus. ”Onko sinut pidätetty aiheesta?” ”Mitä sinä tarkoitat?” ”Oletko sinä oikeasti tehnyt jotain?” ”Olen!” mies tiuskaisee. ”Varastin. Ja joudun istumaan luultavasti viisi vuotta.” ”Minä en ole oikeasti tehnyt mitään. Minut on lavastettu.” ”Ai niinkö? Pitäisikö tuo uskoa? Sillä ei kuitenkaan ole väliä. Sinut tuomitaan joka tapauksessa. Älä puhu minulle enää.” Yritän jutella toisenkin vierustoverini kanssa, mutta siitäkään ei tule mitään. Auto pysähtyy lopulta, ja meitä aletaan purkaa autosta. Olemme jonkinlaisessa hallissa, samankaltaisessa kuin poliisilaitoksellakin. Meidät talutetaan pois hallista käytäviä pitkin jonkinlaiseen suureen saliin. Kestää hetken aikaa tajuta, missä ihmeessä oikein olemme, mutta lopulta käsitan, että olemme jonkinlaisessa oikeussalissa. Olemme jonkinlaisella parvella, josta näkyy vain vilahdus itse salista. Parvella on tavallisia tuoleja kahden metrin välein, ainakin kaksikymmentä kappaletta. Meidän käsketään istua tuoleille. Taaksemme jää seisomaan yksi vartija, ja joitakin vartijoita jää kävelemään eteemme jäävään tilaan. Vartijoiden takana näkyy sali, joka alkaa hiljalleen täyttyä ihmisistä. Näkyy myös jonkinlainen tuomarin koroke. Saliin tulee aivan tavallisen näköisiä ihmisiä. Lopulta saapuu tuomari, joka on pukeutunut mustaan viittaan. Yksi vartijoista avaa suunsa. ”Istukaa rauhallisesti paikoillanne. Mikäli aiheutatte pienintäkään häiriötä, teidät joudutaan poistamaan salista, mikä viivästyttää asianne käsittelyä. Siitä seuraa myös muunlainen rangaistus. Kun kuulette nimenne, nousee ylös, ja odottakaa, että vartija taluttaa teidät tuomarin kuultavaksi. Kuunnelkaa, mitä teille sanotaan. Sen jälkeen vartija tuo teidät takaisin omalle paikallenne, jossa te istutte kunnes kaikki vangit on käsitelty.” Sali hiljenee piakkoin. Kuuluu vain vaimeaa puhetta jostakin tuomarin korokkeen luota. En näe sitä kunnolla, koska vartija seisoo juuri näkymän edessä. Yhtäkkiä puhe alkaa kuulua kovempaa, se tulee kaiuttimista. Tuomari puhuu jotain alkusanoja. Muutaman minuutin kuluttua kuulutetaan ensimmäinen nimi. Laittomasta maahantulosta syytetty nuorukainen nousee ylös, ja vartija taluttaa hänet parven reunalle, siten että koko sali näkee hänet. Lattiaan on merkitty kohta, jossa vangitun tulee seistä. Vartija jää seisomaan miehen taakse. Mies itse tuijottaa vain tyhjyyteen, kun tuomari alkaa puhua. ”Pidätetty syytettynä laittomasta maahantulosta. Tuomittu alustavasti epämääräiseksi ajaksi tutkintavankeuteen odottamaan jatkokäsittelyä. Poliisit ja vartijat ovat tehneet ilmoituksen väkivaltaisesta käyttäytymisestä ja yhteistyöhaluttomuudesta. Oikeuden päätöksellä syytetty määrätään kahdeksi kuukaudeksi tutkintavankeuteen, jonka jälkeen asiaa käsitellään seuraavassa istunnossa.” Vartija taluttaa miehen takaisin paikalleen. Seuraavaksi on vuorossa mies, jota en ole ennen nähnyt. Hän on varmaankin noin 25-vuotias. ”Syytetty on viettänyt

vuoden ja kaksi kuukautta tutkintavankeudessa, osin johtuen yhteistyöhaluttomuudesta ja tapauksen monimutkaisuudesta. Hänet pidätettiin ja vangittiin aseellisesta ryöstöstä todennäköisin syin.” Tuomari selostaa tapahtumien kulkua laveasti. Lopulta tuomio julistetaan: ”Kuulusteluissa syytetty ei ole myöntänyt syyllisyyttään, mutta laajan näytön ja haastatteluiden perusteella syytetty on oikeuden toimesta todettu syylliseksi. Täten oikeus langettaa syytetylle ehdottoman vankeusrangaistuksen, jonka pituus on kolmekymmentä vuotta. Tutkintavankeudessa vietettyä aikaa ei tulla hyväksilukemaan.” Salissa kuuluu pientä kohinaa, ja tuomari huomauttaa metelistä. Mies viedään paikalleen. Seuraavaksi on minun vuoroni. Nousen ylös, ja takanani oleva vartija tarttuu käsivarteeni, ja puristaa sitä tiukasti. Kävelen hitaasti ja rauhallisesti kohti sitä paikkaa, jossa minun tulee seisoa. Tulen aivan kaiteen luokse parven reunalle. Vartija irrottaa otteensa, ja jää seisomaan taakseni. Nyt näen koko salin. Isossa katsomossa on varmaankin kaksisataa ihmistä, ja kaikki tuijottavat minua. Tuomari, keski-ikäinen mies, katsoo minua tylästi, ennen kuin kääntää katseensa alas papereihinsa. ”Syytetty on pidätetty todennäköisin syin epäiltynä erittäin vaarallisten huumeiden salakuljetuksesta. Lisäksi on tehty ilmoitus vartijan väkivaltaisesta vastustamisesta. Syytetty on ulkomaan kansalainen. Hänet on tuomittu epämääräiseksi ajaksi tutkintavankeuteen. Oikeuden päätöksellä tutkintavankeutta jatketaan kahdella kuukaudella, jonka jälkeen asia otetaan uudelleen käsittelyyn.” Jään tuijottamaan saliin, ilmeisesti liian pitkäksi aikaa, sillä vartija kiskaisee minut kovakouraisesti taaksepäin, ja taluttaa minut paikalleni. Paikallani ajattelen: tässäkö tämä nyt oli. Odotin tätä oikeuden istuntoa varmaankin kaksi kuukautta, eikä tässä päästy mitenkään eteenpäin. Kun istunto etenee, huomaan, ettei juuri mikään tapaus edisty. Useimpien tutkintavankeusaikaa jatketaan, toiset todetaan syyllisiksi johonkin rikokseen, mutta heidätkin määrätään vielä tutkintavankeuteen. Myymälävarkaudesta syytetty mies tosin saa neljän vuoden vankeusrangaistuksen. Eräs raiskaukseen syylistynyt mies, ei tosin se, joka vangittiin samalla kerralla kuin minä, todetaan syylliseksi, ja samalla tuomari ilmoittaa, että syyttäjä aikoo hakea hänelle kuolemanrangaistusta. Hänetkin tuomitaan vielä kahden kuukauden tutkintavankeuteen. Istunto kestää läisyyden, johtuen siitä, että tuomari käy läpi yksityiskohtaisesti joitakin rikoksia. Me muut joudumme odottamaan. Olen nukahtamaisillani, kunnes istunto päättyy, ja meitä aletaan viedä takaisin. Meidät kuljetetaan autoissa takaisin poliisivankilaan. Joudumme suoraan selleihimme. Nukahdan heti betonilaverille. Seuraavana päivänä vartija hakee minut sellistäni. Minua ei viedäkään peseytymään tai ulkoilemaan, vaan sen sijaan joudun kuulusteluhuoneeseen. Huoneessa on pelkkiä vartijoita. Yksi heistä on se, jonka kohtasin ensimmäisenä päivänäni vankilassa, se joka talutti minua kovakouraisesti kun hiukseni ajeltiin. ”Tiedätkö, että toisille vangeille puhuminen on kiellettyä?” hän kysyy. ”Tiedän.” ”Miksi sinä sitten olet puhunut toisille vangeille?” Hätkähdän. En sano mitään. ”Näimme ja kuulimme kuljetusauton valvontakamerasta. Olet rikkonut sääntöjä. Se on rangaistava teko. Olemme yhdessä vartijoiden kanssa päättäneet, että sinut siirretään väliaikaisesti eristysselliin.” Jähmetyn paikoilleni. En saa sanaa suustani, eikä minun varmaankaan odoteta sanovan mitään. Lopulta suustani kuitenkin pääsee yksi ylimielisen kuuloinen sana: ”Selvä.” Vartija tarraa kovakouraisesti käsivarteeni ja painaa pääni alas. Muut vartijat nauraa räkättävät. Minut talutetaan ulos huoneesta ripeään tahtiin. Alkaa pitkä matka vankilan käytäviä pitkin jollekin syrjäiselle osastolle. Jalkarautojen ketju on liian lyhyt nopeassa tahdissa kävelemiseen, joten kulkuni on nykivää. Vartijat eivät siitä välitä. Lopulta tulemme pitkän käytävän päähän. Pysähdymme valkoiseksi maalatun oven eteen. Vartijoista toinen avaa sen. Sen takana on vielä toinen ovi, jossa on pieni luukku. Sen oven takana on eritysselli. Kahleeni avataan, ja minut työnnetään sisälle selliin. Vartijat toivottavat hyvää päivänjatkoa ja

läimäyttävät oven kiinni. Sellissä on vain betoninen laveri ja wc-istuin. Ikkunaa ei ole. Katossa on heikko loisteputki ja kamera suojakupujen takana. Käyn selälleni makaamaan ja tuijotan kattoa. Ei eristysselli toistaiseksi vaikuta niin pahalta rangaistukselta. Koko aika tutkintavankeudessa on ollut kuin sumua. Eristyssellissä vallitsee suunnaton hiljaisuus, mikä kirkastaa ajatuksiani. Vietän siellä täydellisessä yksinäisyydessä 23 tuntia päivästä, joskus koko vuorokauden. Peseydyn ja ulkoilen yksin. Huomaan, että pystyn jälleen ajattelemaan. Minä tulin tähän maahan toimittajana, tekemään reportaasia oikeusjärjestelmän muutoksesta. Tulin perehtymään yksityistettyyn rangaistusjärjestelmään, yksityisen yrityksen toimittamien poliisipalvelujen toimintaan, sekä yksityisten vartiointiliikkeiden toimintaan. Nyt minä olen sisällä tuossa järjestelmässä. Muistelen, mitä Paul sanoi. Sama yritys hallitsee kaikkea, ja voi kohdella yksityisiä ihmisiä miten hyvänsä. Ei se voi olla totta. En minä voi uskoa sitä. Mutta silti minä olen täällä syyttömänä. En ole tehnyt mitään, heroiini ei ollut minun. Miten se muka on päätynyt laukkuuni? Sama yritys tuottaa tämän maan poliisipalvelut, sekä vastaa vartiointiliikkeistä. Sama yritys omistaa myös kaikki vankilat, ja toimittaa niihin kaikki vartijat. Poliisien, vartijoiden, ja vankiloiden varusteet, kuten univormut, kahleet, ja muut voimankäyttövälineet tulevat toiselta yritykseltä, kaikki. Koko systeemi toimii keskitetysti, mikä on hyvin tehokasta. Kaikki toimii niin kuin pitääkin. Ei voi olla totta, että syyttömiä ihmisiä päätyisi vartiointiliikkeitten kautta poliisien kynsiin, ja sieltä saman konsernin vankiloihin. Mutta minähän olen täällä. Minä ja kollegani olimme innoissamme yksityistämiskehityksestä ja rangaistusjärjestelmän koventamisesta. Tulin tänne positiivisella mielellä, ja kirjoitin positiivisen raportin. Näin asioiden kuuluu mennä. Rikollisia kuuluu kohdella rikollisina. Yksityisen yrityksen tuottamat palvelut ovat kaikin puolin tehokkaita. Poliisin ja vartijoiden valtuuksia tulee lisätä. Kaikki palvelut tulee yksityistää, ja verotusta tulee keventää. Tämä on oikein. Mutta mitä minä teen täällä? Onko tämä muka niin läpimätä järjestelmä? Muistelen vuosien takaista aikaa. Olin töissä vartijana. Sain töitä heti asepalveluksen jälkeen, 19-vuotana. Työskentelin rautatieasemalla ja kaduilla. Minulla oli harmaa univormu, jossa oli heijastinnauhat lahkeissa ja hihoissa, sekä järeät kengät. Pidin siitä työstä. Yksityiset vartiointiliikkeet oli laillistettu, ja vartijan ammatti oli suosittu nuorten miesten keskuudessa. Turvallisuusalan koulutus oli, ja on edelleen, kannattava valinta. Muistan kuinka otin kiinni erään myymälävarkaan, erään nuoren maahanmuuttajapojan. Juoksin hänet kiinni. Hän alkoi rimpuilla, jolloin kaadoin hänet maahan. Poika alkoi itkeä ja vaikeroida, rukoili minua päästämään hänet vapaaksi. Hänen oli ollut pakko varastaa ruokaa. Hän oli viemässä sitä ihmisille jotka sitä tarvitsivat. Minä painoin kylmästi pojan päätä lattiaa vasten, ja soitin muut vartijat paikalle. Sitten väänsin hänen kätensä selän taakse ja laitoin hänet rautoihin. Poliisit tulivat paikalle. Poika joutui myöhemmin vankilaan, ja varmaan pilasi elämänsä. Minä myös hääsin kodittomia pois rautatieasemalta. He olivat lämmittelemässä sisällä. Kehotin kerran erästä nuorta koditonta poistumaan välittömästi. Hän pyysi saada jäädä sisälle. Työnsin häntä ulos, mutta hän palasi aina. Lopulta minun täytyi ottaa hänet kiinni. Kaadoin hänet maahan. Ympärillä olevat ihmiset huusivat minulle, ja pyysivät lopettamaan. Minua haukuttiin fasistiksi. Laitoin miehen rautoihin. Poliisit hakivat miehen pois. Hän oli poliisin vanha tuttu. Vartijoilla olisi pitänyt olla laajemmat oikeudet. Sakotusoikeus, ja lupa kantaa etälamautinta. Laajempi kiinniotto-oikeus. Miten ihmisten kiinniottaminen oli silloin niin mukavaa työtä? Miten minä silloin nautin siitä? Mietin poliisivankilan nuoria vartijoita. Heistäkin on kai tyydyttävää olla auktoriteetin asemassa ja komennella ihmisiä. Siinä tuntee olonsa miehekkääksi ja voimakkaaksi. Kun on univormu ja varusteet. Kun menin yliopistoon, jatkoin vartijan töitä, ja olin outolintu vapaamielisen vasemmistolaisessa ilmapiirissä. Minua kai pidettiin jonkin sortin konservatiivina ja fasistina. Se oli nöyryyttävää. Ajatukset tulevat pieninä,

lyhyinä paloina. En oikein pysty yhdistelemään niitä. Muistelen mennyttä. En pysty sisäistämään sitä, että minun olisi pitänyt palata kotiin jo kaksi kuukautta sitten. Miten en ole edes ajatellut läheisiäni? Tietävätkö he, että olen vangittuna? Tämä kaikki on hullua. Lehti ei saa raporttiaan. Minä en ehkä pääse täältä ulos enää koskaan. Joudun suoraan vankilaan, loppuiäksi. Monelle ulkomaalaiselle on käynyt niin. Minut voidaan tuomita kuolemaan. Minähän kannatan kuolemanrangaistusta. Kirjoitin siitä reportaasiini. Kannatan sitä myös vakavista huumerikoksista. Minä en ole tehnyt rikosta. Miksi minä olen täällä? IV Vietän eristysseissä kuukauden. Sitten pääsen taas normaalille selliosastolle. Tapaan ensimmäistä kertaa asianajajan. Sama asianajaja työskentelee 30 vangille, joten aikaa ei ole paljoa. En saa tapaamisesta juuri mitään irti. Istun kahlittuna käsistä ja jaloista, ja asianajaja istuu minua vastapäätä. Vartija seisoo takanani. Asianajaja on nuori mies, jolla on silmälasit ja tyylikäs, kallis puku. Minulla on verkkarit ja t-paita. Hän katselee minua nenänvarttaan pitkin, ja kertoo, että olen epätoivoisessa tilanteessa. Todistusaineisto minua vastaan on niin vahvaa, että minulta todennäköisesti evätään vapaaksi pääsyn mahdollisuus. Syyttäjä hakee 75 prosentin varmuudella minulle kuolemantuomiota. Mutta hän katsoo, mitä voi tehdä. Asiat edistyvät hitaasti, ja minun täytyy vain odottaa seuraavaa oikeudenkäyntiä. ”Mikäli tunnustatte, teillä saattaa olla paremmat mahdollisuudet välttää kuolemantuomio, eikä elinikäinen vankeusrangaistustaan ole silloin välttämätön. En tietenkään voi luvata mitään.” ”Mutta minä en ole syyllistynyt mihinkään rikokseen.” ”Sitä on mahdotonta näyttää toteen.” ”Entä lentokentän turvakamerat? Niissä täytyy näkyä, että joku on laittanut heroiinin laukkuuni.” ”Turvakameratallenteen saaminen vartiointiliikkeeltä ei ole yksinkertainen asia. Se vaatii pitkän prosessin, johon minulla ei ole valitettavasti resursseja. Minä hoidan yli 30 syytetyn asioita. Voitte tietysti yrittää etsiä toisen asianajajan.” ”Miten?” ”Minä voin välittää yhteydenottopyynnön teidän taholtanne eräälle asianajajalle. Toivottavasti teidän taloutenne on kunnossa.” ”Mitä?” ”Yksityinen asianajaja ei ole ilmainen.” Olen purskahtamaisillani itkuun. ”Minä en tiedä, mitä minun pitäisi tehdä. Olen vangittuna täällä, enkä tiedä mitään mistään. En tiedä, miten pystyn maksamaan asianajajan, tai onko minulla edes rahaa siihen. Voisin saada lisää rahaa kotimaastani. Mutta miten se onnistuu?” ”Valitettavasti minun täytyy päättää tämä tapaaminen nyt.” ”Mitä? Teidänhän pitäisi neuvoa minua!” ”Pahoittelen, mutta aikani on rajallinen. Yritän palata teidän asiaanne mahdollisimman pian.” Minut viedään takaisin selliin, ja asianajaja poistuu hyvin istuvassa puvussaan salkkunsuunsa kanssa. Sellissä istun laverilla ja katselen betoniseiniä niin kuin ennenkin. En ehdi istua kauaa. Kaksi poliisia hakee minut kuulusteluun. He vaativat minua tunnustamaan. He sanovat että se nopeuttaa asioita ja että kaikki käy siten helpommin. Jos tunnustan, selviän vähemmällä. Sanon poliiseille, että en ole tehnyt mitään, enkä sen vuoksi tunnusta. He sanovat että se pahentaa asioita. Lopulta poliisit vain pudistavat päätään ja vievät minut selliin. Ennen seuraavaa oikeudenkäyntiä tapaamien vielä kerran asianajajan, joka kehottaa minua tunnustamaan. Hän ei anna minulle mitään toivoa. Hermostun asianajajan käytökseen, ja pomppaan äkkiä ylös tuoliltani. Kahleeni kilisevät. ”Mikä helvetin asianajaja sinä olet?” huudan. Olen käsiraudoissa, mutta niitä ei ole kahlittu vyötärölleni niin kuin yleensä. Yritän läimäistä asianajajaa kasvoille, mutta lopulta käteni vain hipaisevat häntä. Vartija hyökkää takaani ja kaataa minut maahan. Hän huutaa minua rauhoittumaan. Toinen vartija tulee huoneeseen, ja minut nostetaan seisomaan. Molemmat pitelevät minusta kiinni. Asianajaja nousee tuoliltaan, suoristaa hienoa takkia ja sanoo: ”Tämä tapaaminen päätetään asiakkaan väkivaltaisen käytöksen takia.” Hän poistuu, ja minut raahataan takaisin selliin. Vartijat sanovat, että saan uuden syytteen. ”Mitä helvetin väliä sillä on?” huudan. Ennen kuin sellin ovi paukahtaa kiinni, sylkäisen toista vartijaa naamaan. Sitten

saan tietää, että se on pahinta mitä vanki voi tehdä. Minut kaadetaan taas lattialle, ja toinen vartijoista hakkaa pampulla jalkojani. Toinen makaa päälläni ja pitelee minua kuristusotteessa. Kun lakkaan rimpuilemasta, minut nostetaan ylös, ja viedään eristysselliin.

Oikeudenkäyntipäivä koittaa. Minut on luokiteltu väkivaltaiseksi vangiksi, ja uusi syyte odottaa minua. Näin kuulen. Väkivaltaisille vangeille on olemassa aivan omanlaiset kahleensa. Muistan laittaneeni sellaiset vangille kerran kun olin työharjoittelussa vankilassa. Ne ovat eräänlaiset paksusta, jäykästä kankaasta tehdyt putkilot, jotka laitetaan vangin käsien päälle. Käsiraudat lukitaan siten että ne pysyvät paikoillaan. Nyt saan käsiini sellaiset. Käsiraudat kiinnitetään ketjulla vyötärölleni, ja jalkani kahlitaan raskailla jalkarautoilla. Oikeussalissa näen jälleen kerran Paulin. Hänetkin on kahlittu samalla tavalla. Hän huomaa minut, ja hänen katseensa kirkastuu. Hän koittaa kai viestiä minulle katseellaan jotakin. Paul joutuu tuomarin eteen ensimmäisenä. Hänet todetaan syylliseksi kaikkiin rikoksiin, joista häntä syytetään, mutta tuomiota ei vielä lueta. Syyttäjä hakee hänelle kuolemantuomiota, mutta Paulin nuoren iän vuoksi tästä herää keskustelua. Asia siirretään seuraavaan oikeudenkäyntiin. Minun asiani ei edisty lainkaan. Saan syytteen päällekkarkauksesta. Tutkintavankeuttani jatketaan taas kahdella kuukaudella. Oikeudenkäynnin jälkeen vankilaelämä jatkuu seuraavat kaksi kuukautta aivan samalla tavalla. Minua kohdellaan väkivaltaisena vankina, vaikka olenkin rauhoittunut. Minua pidetään normaalissa sellissä, ja pääsen silloin tällöin vaihtamaan pari sanaa Paulin ja muiden kanssa. Ihmettelen, miten nuorukainen pysyy niin tyynenä. Hän on varmaankin hyväksynyt kohtalonsa. Minunkin pitäisi kai tehdä se. Mutta en vielä. Tapaan asianajajan taas, ja minua kuulustellaan kerran. Seuraavassa oikeudenkäynnissä tutkintavankeuttani jatketaan taas kahdella kuukaudella ja sen jälkeen taas kahdella. Paulinkaan asia ei juuri edisty. Samat naamat pyörivät oikeudenistunnoissa. Tuomioita luetaan silloin tällöin, joskus koviakin. Raiskaaja tuomitaan kuolemaan. Kymmenen kuukauden tutkintavankeuden jälkeen alan toivoa, että asiani alkaisi pikku hiljaa edistyä. Mutta asiat kulkevat eteenpäin vasta vuoden odottelun jälkeen. Vuosi ilman mitään kontaktia ulkomaailmaan on takana. Käsittämätöntä. Vuosi vangittuna vieraassa maassa. Minua ei enää edes kiinnosta ulkomaailma. On olemassa vain vankila, ja karu selli betoniseinineen, ja kahleet, sekä ankarat nuoret vartijat.